

Litteratur

Dr. jur. *Armand Mergen*: Die Kriminologie. Eine systematische Darstellung. Verlag Franz Vahlen GmbH., Berlin - Frankfurt am Main, 1967. 544 sider. 46 DM.

Særlig fra Amerika foreligger der en række kriminologiske arbejder af lærebogsmæssig karakter. Sådanne forekommer sjældnere fra Centraleuropa. Den foreliggende „Kriminologi“ giver en udmærket oversigt over kriminologien i videste forstand, således som problemerne tager sig ud fra en mellemeuropæisk synsvinkel.

Bogen er let læselig, flydende og lidt bredt skrevet. Når Mergen i indledningen beklager, at de 350 sider, han havde planlagt, er blevet til ca. 500, kunne man måske nok håbe på, at materialet i en ny udgave blev holdt i lidt mere stramme tøjler. Hist og her er der gentagelser, men alt i alt er disse dog ikke af en sådan art, at de vanskeliggør tilegnelsen, måske kan der endda være noget hensigtsmæssigt deri.

Bogens grundtanke er at se kriminologien som en selvstændig videnskab. Mergen forsøger at skelne imellem *forbrydelsen* som individualfænomen og *forbryderen* som enkeltperson på den ene side, og heroverfor stille *kriminalitet* som et massefænomen. Herved bliver den forbryderiske handling i reglen en abnormitet, medens kriminaliteten er en i ethvert samfund normalt forekommende foreteelse. Kriminaliteten — massefænomenet — bliver først abnormt, når der optræder usædvanlige svingninger i kriminalitetskurven.

Som resultatet af denne opfattelse forsøger Mergen her inden for hvert af de hovedafsnit, der omtales, at anvende en klar og skarp underinddeling i forbrydelser, forbrydere, kriminalitet, forbrydersamfund. Som et detailleret eksempel på forbrydelsen nævnes selvmordet, og dette belyses ret indgående. Det er interessant, men det ville måske have været mere relevant at anvende en af de mere banale forbrydelsesformer.

Hovedafsnittene er kriminologiens objekt, metoderne, kriminalfænomnologien — der er det bredeste afsnit — kriminalætiologien, kriminaldiagnostikken, kriminalterapien, kriminalprofylaksen og kriminalprognostikken. Der er overalt rigeligt med henvisninger til originale arbejder. Mergen har også et udmærket kendskab til en del nordiske arbejder. Det er tydeligt at Scandinavian Yearbook of Criminology virkelig er blevet læst.

En mere detailleret gennemgang af værket er det næppe rimeligt at give i en anmeldelse. Hovedideen synes dog at være ganske rimelig og nyttig. Det ses klart, at det er nødvendigt for praktikere at have et bredt udgangspunkt, og de forskellige hjælpediscipliners indbyrdes afhængighed af hinanden bliver særdeles klar.

Mergen, der er jurist, indfører et nye begreb: kriminopati, og taler om at kriminopaten ikke, som det normale menneske, nøjes med at

fantasere om forbrydelser, men utfører sine fantasier i praksis. Periodisk bliver sådanne kriminopater næsten presset gjennom en tvingende urotilstand til at foretage kriminelle handlinger.

Hvorledes dette begreb skal afgrænses overfor psykopatibegreberne som sådan, synes der ikke at være taget klar stilling til, men det er jo muligt, at den tankegang, der ligger bag dette begreb, kunne være nyttig. Det er jo slet ikke sikkert, at kriminopaten ikke først og fremmest skabes gjennom retssystemet, sådan at forstå, at visse person-typer, når de først kommer i maskinen, bliver ændrede i deres reaktionsmønster i en sådan grad, at de, som ikke før var psykopatiske, nu reagerer anderledes end gennemsnittet. Forbryder-perseveransen er et ejendommeligt fænomen.

Bogen er absolut læseværdig.

G. K. Stürup.

David Downes: The Delinquent Solution. Routledge & Kegan Paul. London 1966. 269 sider.

Mens 1950-årene var en periode hvor fremsettelsen av nye og stadig mer kompliserte teoribygninger dominerte den sosiologisk pregede ungdomskriminologi — med Cohens og Cloward og Ohlins teorier som de mest kjente — har 1960-årene mer vært preget av forsøkene på å belyse disse teoriene empirisk. David Downes' bok representerer et av disse forsøkene — og det første fra England.

Downes tar sitt utgangspunkt i at den vestlige del av bydelen Stepney i London er et distrikt hvor det finnes en kriminell tradisjon. Dette bygger han på to sett av data: For det første at det finnes en forholdsvis høy andel straffede i befolkningen og at et stort antall lovovertrедelser blir begått der, og for det annet at den profesjonelle kriminalitet som måtte finnes i London er sentrert om dette strøket — i form av helerivirksomhet, bordeller, „beskyttelsesvirksomhet“ etc. I motsetning til Vest-Stepney er resten av Stepney og bydelen Poplar — til tross for at strøkene sosioøkonomisk er nokså likeartede — ikke preget av en slik høy konsentrasjon av kriminelle eller av profesjonell kriminalitet, selv om disse strøkene på langt nær er kriminalitetsfri.

Disse forskjellene mellom strøkene skulle ifølge Cohens og Clowards og Ohlins teorier sette sitt preg på arten av den kriminalitet som ble begått av gjengmedlemmene i hvert av de to strøk. Ifølge Cohens teori skulle man inntil 16-års alderen ikke finne noen forskjeller — gjengmedlemmene ville inntil dette tidspunkt i begge de to strøk representere „moderkulturen“ — en kriminell delkultur hvor vandalisme, voldsanvendelse og vinningsforbrytelser som ledd i et opprør mot autoritet og en forkastelse av middelklasseverdiene alle ville inngå som elementer. Først etter dette tidspunkt vil de to strøk skille seg ad — i Vest-Stepney hvor det finnes en kriminell tradisjon og kriminelle rollemodeller vil „halvprofesjonell“ kriminalitet dominere etter

de samme linjer som kriminaliteten blant voksne, mens det i resten av Stepney og Poplar vil være „konfliktkriminalitet“ — vandalisme og voldskriminalitet — som dominerer. Narkotikamisbruk og alkoholmisbruk skulle man særlig vente å finne i Vest-Stepney. På basis av Cloward og Ohlins teori skulle man derimot vente å finne forskjeller mellom de to strøk innenfor samtlige aldersgrupper. I Vest-Stepney skulle „halyprofesjonell“ kriminalitet dominere, mens „konflikt-kriminalitet“ skulle dominere i resten av Stepney og i Poplar. Narkotika og alkoholmisbruk skulle man — i motsetning til det som følger av Cohens teori — vente å finne i sistnevnte distrikt.

Downes forsøker på to forskjellige måter å teste disse teoriene. For det første forsøker han på basis av de opplysninger politiet satt inne med for 1960 å belyse likhetene og forskjellene mellom de to strøkene. Hovedresultatene av denne delen av undersøkelsen støtter nærmest opp om Cohens synspunkter. Inntil 17-årsalderen er det ingen forskjeller av betydning når det gjelder kriminalitetens art i de to strøk. Deretter finnes det imidlertid visse — om enn relativt små — forskjeller. Selv om det for de fleste typer av lovovertrедelser ikke er noen forskjeller av betydning, er det en tendens i retning av at mens innbruddstyverier er mer alminnelig i Vest-Stepney, er hærverk mer alminnelig i resten av Stepney og i Poplar.

Å ta resultatene som bekreftelse på det ene eller det annet, er imidlertid umulig. De tall det opereres med er små, det er ikke noe skille mellom gjengkriminalitet og annen kriminalitet, det er høyst tvilsomt hvorvidt Vest-Stepney kan sies å være et kriminelt område i Cohens og Cloward og Ohlins forstand, og de forskjeller som finnes er hverken så konsistente eller så markante som teoriene skulle tilsi.

Det andre — og mest interessante — forsøket på å teste teoriene er basert på uformelle observasjoner blant ungdommene i de to bydeler over en periode av et halvt år. Metodisk sett lider den observasjonsmetode som ble anvendt av mange svakheter — den bærer preg av å være usystematisk, og Downes beskriver den selv som impresjonistisk og de data den ga mer som reportasje enn vitenskap. Men dette forhindrer ikke at beskrivelsen av ungdommene i de to strøk er interessant og informativ — selv om det er problematisk å avgjøre hvor representativ den er.

Downes inntrykk på basis av sine observasjoner av og omgang med ungdommene var at likhetene mellom ungdomsgruppene i begge distrikter var langt større enn forskjellene. Disse ungdomsgruppene var relativt løse og ustrukturerte. Klart lederskap, en hierarkisk struktur, rollefordeling, enighet om hvem som var medlemmer — alt dette var kjennetegn som manglet. Og selv om kriminalitet var en av de aktiviteter som fant sted innenfor gruppene, var ikke kriminaliteten mer sentral enn mange andre ting. Kriminelle gjenger i „tradisjonell“ forstand eksisterte ikke.

Den kriminalitet som disse gruppene begikk var i liten grad målrettet. Uhyre sjelden var hele gruppen sammen om planleggelsen eller utførelsen, som oftest ble den begått av to eller tre medlemmer i fellesskap. Bråk og moderate former for hærværk var de hyppigst forekommende assosiale handlinger — når en gruppe gikk på kino var det ikke for å se filmen, men for å more hverandre og ergre resten av publikum med høylytte kommentarer til det som skjedde på lerretet, for å springe etter hverandre rundt benkeradene, kaste sjokoladepapir i hodet på andre og å foreta hyppige og demonstrative besøk på toalettet. Biltyverier ble begått for å få anledning til å ta en fornøyelsestur, stjalne sykler ble kastet i kanalen etter bruk og de innbruddstyverier som ble begått var nokså hensiktsløse fra et pekuniært synspunkt. Kriminaliteten var etter Downes' oppfatning ikke i noen av distriktene et illegitimt middel til økonomisk suksess i overensstemmelse med Cloward og Ohlins teori. På den annen side var det heller ikke noe som tydet på at kriminaliteten var motivert av noen direkte fiendskap mot utenverdenen eller at man brøt regler bare for å bryte dem slik Cohens synspunkter forutsetter.

Downes' forklaring på at hverken Cohens eller Cloward og Ohlins teorier i særlig grad synes å passe på forholdene i England, er at den engelske arbeiderklassegutt, i motsetning til sin amerikanske motpart ikke opplever sin arbeiderklasses tilknytning som noe problem. Som en følge av skolesystemet blir han på et tidlig tidspunkt klar over at han aldri vil ha muligheter for å avansere til høyere sosiale lag eller å skaffe seg de goder av økonomisk eller prestisjemessig art som er forbeholdt middelklassen. Og dette vil han godta som en skjebnens tilskikkelse. Bare på et område vil han nekte å godta det — nemlig når det gjelder sin fritidstilværelse. Og Downes' konklusjon er i tråd med dette at kriminaliteten er et ledd i fritidsaktivitetene blant lavere arbeiderklasseungdom. Hans oppfatning — som ligger nær opp til synspunkter som er fremsatt av Sykes og Matza — er at ungdomskriminaliteten representerer en form for fritidsaktivitet. Blant unge lovovertredere — som blant befolkningen ellers — er fritid og fornøyelser noe som prioriteres meget høyt. Men de fritidsbeskjeftigelser og fornøyelser som står til rådighet for ungdom fra de lavere sosiale lag, er langt færre og av en annen art enn de som gjelder mange andre. Utenlandsreiser, bilhold og nattklubbesøk er aktiviteter som de er avskåret fra av økonomiske grunner — privat selskapelighet og aktiviteter knyttet til hjemmet er delvis utelukket på grunn av trangboddhet — hobbyvirksomhet og lesning savner de interesse for på grunn av manglende utdanning — klubbaktivitet og foreningsliv mangler tiltrekning på grunn av de krav som stilles til medlemmene. Samtidig er de tradisjonelle fritidsaktiviteter innenfor arbeiderklassen — knyttet til puben og dansehallen — ikke lenger tiltrekkende for ham. Men behovet for å oppleve noe er til stede, selv om mulighetene for dette er relativt begrensede. I de fleste tilfelle vil endog behovet være langt større enn

for andre, fordi den annen halvpart av tilværelsen — arbeidstiden — enten denne tilbringes på skole eller i jobb, svært ofte vil oppleves som utilfredsstillende. Han vil oppfatte skolegangen mer som noe han er nødt til å underkaste seg enn som et ledd i en utdanning, og som ufaglært arbeider vil en jobb ofte oppfattes som en tredemølle hvor lønningsspenen er den eneste belønning.

Eller som Downes sier det (s. 258—259):

„Vi er nå i en bedre utgangsposisjon til å kunne besvare det spørsmål som ble reist i kapitel 5; føler den engelske „gategutt“ seg i alminnelighet stilt overfor noe „tilpasningsproblem“? Av den foregående beskrivelse synes det å fremgå at han gjør det, men ikke et problem av en slik karakter som Cohen ser som typisk for hans amerikanske motstykke. Fordi hans tilknytning til de tradisjonelle arbeiderklasseverdier ytterligere grunnfestes, gjennomlever den engelske „gategutt“ de ydmykkelser han blir utsatt for i skolen og i arbeidslivet uten at de setter særlige spor. Dette er noe av det samme som Cohen er inne på når han sier at han „reviderer sine aspirasjoner nedover“. Men et felt står sentralt — nemlig fornøyelselivet. Og det er på dette området — og ikke på skolen eller i arbeidslivet — at han søker å realisere seg selv. Men på dette feltet har de gamle verdier mistet sin tiltrekningskraft. Øl og kjeglespill, pilkastkonkurranser, arbeiderklubbene og fagforeningsmøtene har ikke lengre noen appell. I fritiden kan ikke de gamle løsninger anvendes; for „gategutt“ som har „tid til overs“ og „ingenting å miste“ er den kriminelle delkultur en tiltrekkende og funksjonell løsning på et dyptgripende problem.“

Ragnar Hauge.

Irving Spergel: Racketville. Slumtown. Haulburg. The University of Chicago Press. Chicago 1964. 211 sider.

Irving Spergels undersøkelse er i følge boken foretatt i en meget stor by på østkysten av U.S.A. — og man gjetter vel ikke altfor galt om man går ut fra at det er New York det er tale om.

Undersøkelsen er i første rekke et forsøk på å teste Cloward og Ohlins teori om kriminelle delkulturer. I tråd med dette tar Spergel utgangspunkt i at gjengkriminalitet — eller retttere de kriminelle delkulturer som finnes innenfor gjengene — er oppstått som et forsøk på å løse de problemer den amerikanske arbeiderklasseungdom står overfor ved at han på den ene side har internalisert visse målsetninger som det å oppnå makt, rikdom og prestisje, men på den annen side ikke er i stand til å realisere disse målsetningene på sosialt akseptable måter. I denne situasjon vil kriminalitet kunne fremstille seg som det eneste middel til å nå målene, og det vil oppstå en kriminell delkultur — en kultur hvor kriminalitet godtas som legitim atferd.

Men det å nå til topps som kriminell er noe som ikke er realiserbart for alle. Det er avhengig av de forhold den unge vokser opp under. I enkelte bydeler vil det finnes vellykkede profesjonelle kriminelle som vil tjene som modeller for de unge, og som senere vil kunne rekruttere dem i sin bransje. I disse strøkene vil det også finnes helere og skrap-

handlere som vil kunne avta det tyvegods som måtte bli brakt til veie, advokater som vil intervensere når en blir arrestert, og personer som er villig til å stille kausjon mot visse gjentjenester. Det er strøk hvor profesjonell kriminalitet er et integrert element i samfunnslivet, og i disse strøk vil delkulturene innenfor ungdomsgjengene ha et halvprofesjonelt preg.

I andre bydeler vil en slik organisert kriminalitet glimre med sitt fravær. Der dominerer de små tyver og de mislykkede kjeltringer, politiet vil ha et relativt fritt spillerom fordi lovovertrederne ikke beskytter hverandre og fordi ingen advokater eller kausjonister er interessert i å intervensere fordi sjansene til gjenytelser er minimale. For de unge i disse strøkene finnes det derfor meget begrensede muligheter til å skaffe seg økonomisk velstand gjennom lovovertrædelser. Men en annen mulighet står åpen — å skaffe seg prestisje gjennom frykt, og makt gjennom anvendelse av vold. I disse strøkene vil derfor voldsanvendelse stå sentralt i de kriminelle ungdomsgjengenes delkulturer — kampgjengene hvis hovedbeskjeftigelse består i å slåss med andre gjenger vil dominere.

Men makt og prestisje basert på at man er sterkere, mer uredd eller har bedre våpen enn de andre, vil ofte vise seg å være lite tiltrekkende når den unge vokser opp. Mange vil føle at dette ikke er tilstrekkelig, og en nederlagsfølelse i kampen for tilværelsen vil kunne bre seg. En slik nederlagsfølelse vil man også finne blant enkelte ungdomsgrupper i strøk hvor organisert kriminalitet dominerer — nemlig i de gjengene som ikke har klart å utnytte mulighetene til å slå seg igjennom som profesjonelle kriminelle. Nederlagsfølelsen innenfor disse gruppene vil føre til at de unge snur ryggen til de målsetninger de tidligere søkte å realisere, og i stedet flykter fra samfunnet inn i en verden hvor indre følelsesmessige verdier er de sentrale. De unge vil ta opp bruken av narkotika og andre rusmidler — gjengkulturen vil bli en misbrukskultur.

I hovedsaken bygger Spergel på disse teoretiske synspunktene. På et par punkter fraviker han dem imidlertid. Når det gjelder Cloward og Ohlins halvprofesjonelle delkultur hevder han at denne i realiteten omfatter to forskjellige delkulturer — en tyvskultur hvor tyverier og andre mer tradisjonelle vinningsforbrytelser dominerer, og en mer avansert profesjonell kriminell delkultur hvor spill og veddemål, bordellvirksomhet, pengeutpresning, bedragerier, pengeutlåning til ågerrenter, beskyttelsesvirksomhet og liknende er det sentrale. Avgjørende for hvilke av disse to typer av delkulturer man vil finne innenfor ungdomsgjengene, er det sosioøkonomiske preg ved de enkelte strøk. Selv om alle kriminelle delkulturer eksisterer innenfor arbeiderklassestrøkene, vil den profesjonelle delkultur finnes i strøk som ligger litt lavere enn de hvor tyvskulturen dominerer. Når det gjelder narkotikamisbruk hevder Spergel at dette er noe man i større eller mindre grad vil finne i alle kriminelle gjengkulturer, og at det ikke

eksisterer noen egen misbrukskultur. Noen egentlig begrunnelse for hvorfor han fraviker Cloward og Ohlin ved å spalte opp den halv-profesjonelle delkultur i to og ved å forkaste misbrukskulturen, gir Spergel ikke — men sannsynligvis er det en konsekvens av at teorien med disse reformuleringene stemmer best overens med de undersøkingsresultater han gjør rede for i boken. Selv om reformuleringen av Cloward og Ohlins teori innleder boken, er det derfor sannsynlig at det i realiteten er en *ex post facto* formulering.

I forsøket på å teste hypotesene tar Spergel for seg tre områder av New Yorks arbeiderstrøk —

Racketville hvor den profesjonelle delkultur,

Haulburg hvor tyvskulturen og

Slumtown hvor konfliktkulturen dominerer.

Spergel hevder — i overensstemmelse med sitt teoretiske utgangspunkt — at i *Racketville* er et kriminelt og et konvensjonelt verdisystem integrert og kontakten mellom de forskjellige aldersgrupper av lovovertredere er meget stor, mens forholdet i *Slumtown* er preget av antagonisme mellom de to verdisystemer og manglende kontakt mellom aldersgruppene. *Haulburg* på sin side ligger et sted midt mellom disse to ytterpunktene. De data han underbygger dette med er imidlertid uhyre skrøpelige — det er basert på data som konstabel X's utsagn om at guttene i *Racketville* bare har respekt for kriminelle og ikke lovlidige, eller gjengmedlem Y's uttalelse om at ni av ti gutter i strøket har kriminelle slektninger. De objektive data Spergel gir om de respektive strøk viser riktignok at de skiller seg fra hverandre i sosioøkonomisk henseende ved at *Haulburgs* befolkning når det gjelder yrkesmessig status, familieinntekt, kriminalitetsfrekvens, antall forsorgsunderstøttede, befolkningstetthet etc. ligger gunstigst an, med *Racketville* på annenplass og *Slumtown* nederst. Men dette sier svært lite om hvor integrert det kriminelle verdisystem er i vedkommende område eller hvilken gjengkultur man skulle vente å finne i de respektive strøk. Det virker som en tautologi å søke å verifisere en hypotese om at kriminelle delkulturer i forskjellige bydeler varierer med bydelenes sosioøkonomiske kjennetegn, ved å påvise at de forskjellige bydeler viser slike sosioøkonomiske variasjoner.

Analysen av de forskjellige kjennetegn ved de tre bydelene spiller imidlertid bare en underordnet rolle hos Spergel. Den alt overveiende del av boken tar sikte på å belyse forskjeller og likheter mellom de unge som er bosatt i de tre strøk av byen — han velger altså å ta utgangspunkt i individene istedenfor bydelene. Fra hver bydel valgte Spergel ut 30 unge gutter — 10 unge lovovertredere som hadde en høy status i de gjenger de tilhørte, 10 ikke-lovovertredere og 10 narkotikamisbrukere. Samtlige ble utpekt for Spergel av sosialarbeidere i strøket, og det er opplysninger innhentet gjennom intervjuer med disse 90 ungdommene som danner hovedmaterialet i boken. Dette materialet

supplerer han imidlertid med opplysninger innhentet gjennom samtaler med sosialarbeidere som arbeider i distriktene, på arkivmateriale og ustruktuerte observasjoner og samtaler med de ungdommene som lever der.

Første del av Cloward og Ohlins teori — den del som Spergel uforandret tar opp til utprøving — forutsetter at oppkomsten av en kriminell delkultur uansett innhold beror på en diskrepans mellom de målsetninger de unge har og deres muligheter til å realisere dem innenfor rammen av det lovlydige. Spergel forutsetter videre at denne diskrepansen mellom aspirasjonsnivå og det realiserbare vil være størst for medlemmene i de kriminelle gjengene, mindre for narkotikamisbrukerne og minst for de lovlydige ungdommene. Hvorvidt dette direkte kan utledes av Cloward og Ohlins teori er imidlertid mer tvilsomt, fordi teorien tar sikte på å forklare oppkomsten av kriminelle delkulturer i arbeiderklassestrøk og ikke enkeltindividers oppfatninger og atferd. Testingen av aspirasjonsnivået er basert på spørsmål om hvilken ukelønn og hvilket yrke vedkommende håpet å få om ti år, og testingen av hva de unge anser for realiserbart er basert på spørsmål om hvilken ukelønn og hvilket yrke vedkommende tror han faktisk vil ha om ti år. Det viste seg at forskjellene mellom aspirasjonsnivå og det man oppfattet som realiserbart målt på denne måten gjennomgående var størst for de unge lovovertrедerne og minst for de lovlydige — selv om det fantes flere unntak fra denne regelen.

På liknende måte forsøker Spergel å teste andre hypoteser som han utleder av den generelle teori. Hypotesen om at det i de strøk der gjengene har en profesjonell delkultur vil finnes kriminelle rollemodeller, ble testet ved at de unge ble spurt om hvilket yrke den person hadde som de helst ville likne på om ti år, den unges verdiorientering ble søkt belyst ved spørsmål om hvor store sjanser de mente de hadde til å bli innblandet i biltyverier, narkotikabruk, gjengslagsmål etc. Det viste seg da at flere i Racketville — både blant gjengmedlemmer, narkotikamisbrukere og lovlydige — sa at de helst ville likne folk i profesjonelt kriminelle yrker enn i de andre bydelene. Det viste seg også at ungdommene i Racketville anså sannsynligheten for å bli innblandet i kriminelle handlinger gjennomgående var større enn i de andre bydeler.

Gjennom en rekke tabeller belyser Spergel forskjeller og likheter mellom de tre bydeler og de tre grupper av ungdommer innenfor hver bydel. Og nær sagt på ethvert område kommer han til resultater som bekrefter de hypoteser han utleder av teorien.

Dette er imidlertid ikke til hinder for at man etter lesningen sitter igjen med en følelse av at det meste av resultatene egentlig er irrelevant for den teori han har forsøkt å teste. Dette skyldes at Spergel har tatt det enkelte individ som utgangspunkt for å verifisere en teori som tar sikte på å forklare oppkomsten og differensieringen av kriminelle delkulturer som et resultat av økologiske faktorer.

Riktignok finner han forskjeller mellom de unges oppfatninger og holdninger i hver av de tre bydeler, men disse forskjellene er gjennomgående mindre enn forskjellene mellom lovovertrедere og ikke-lovovertrедere innenfor den samme bydel. Dermed blir man presset over i en situasjon hvor man uvilkårlig må stille seg det spørsmål om ikke de individuelle forskjellene mellom de enkelte unge er mer utslagsgivende enn i hvilket distrikt de er bosatt.

Man spør seg også om ikke forskjellene mellom de 10 gjengmedlemmene i hvert av de tre distrikter egentlig er irrelevante for teorien. Teorien forutsetter jo f. eks. ikke at hvert gjengmedlem føler seg stilt overfor konflikten med en diskrepans mellom aspirasjonsnivå og oppfatning av hva som er realiserbart — men bare at et visst antall medlemmer i det tidsrom gjengkulturen oppstod følte seg stilt overfor et slikt problem. Det er derfor ikke noe til hinder for at man kan være tilknyttet en kriminell delkultur uten at man selv føler seg stilt overfor det problem som i første instans førte til at vedkommende delkultur oppstod.

Selve formuleringen av spørsmålene — dersom denne i det hele tatt er nevnt — gjør også at man spør seg selv om den egentlig har noen relevans til den hypotese den er ment til å belyse. Er det mulig å belyse aspirasjonsnivået gjennom spørsmålet om hvor mye man håper å tjene i uken om 10 år, og sier det så mye om forskjellene når f. eks. lovovertrедerne i Haulburg i gjennomsnitt oppgir 250 dollar og ikke-lovovertrедerne 225 dollar?

Langt mere interessant og relevant er Spergels fremstilling når han gjør rede for sine samtaler med folk som bor i de forskjellige distrikter og sine egne observasjoner. Men også her lider fremstillingen av å være presset inn i en teoretisk ramme som virker som en tvangstrøye. Data som ville være av meget stor interesse og som det antakelig ikke ville budt på altfor store vanskeligheter å skaffe til veie — om gjengstruktur og gjengaktiviteter — blir utelatt fordi de ikke har noen plass i teorien. Sin største verdi har boken som en illustrasjon av hvor problematisk det er å teste teoriene om kriminelle delkulturer, og hvor bundet man blir når man ensidig tar sikte på å teste slike teorier.

Ragnar Hauge.

Jens Jersild: The Normal Homosexual Male versus the Boy Molester.
Nyt Nordisk Forlag. Copenhagen 1967. 112 sider.

Det er etterhånden et ret anseligt forfatterskab, politiinspektør *Jersild* har oppbygget omkring emner som den mandlige prostitution, drengeprostitutionen, de „pædofile“ etc. Udgangspunktet for behandlingen af disse problemer er forfatterens virksomhed gennem en år-række som leder af Københavns sædelighedspoliti. Hovedværket er det i 1953 udgivne skrift „Den mandlige prostitution. Årsager. Omfang. Følger.“ Jeg har anmeldt det i nærværende tidsskrift 1954, s. 76 f.

Min anmeldelse var overvejende kritisk. Desværre har de følgende års fortsatte produktion fra forfatterens side ikke kunnet ændre det hovedindtryk, den nævnte bog efterlod. De følgende værker har gjort rede for undersøgelser vedrørende et bredt materiale af homoseksuelle, trækkerdrengene m. v. Men forf.s fremlæggelse af undersøgelserne — særlig med hensyn til gruppeinddelinger og undergrupper — virker temmeligt uoverskuelig.

Et vigtigt træk i hans senere skrifter — og navnlig det heromtalt — er den vægt, der lægges på at udsondre fra hinanden den „normale“ voksne homoseksuelle mand, der ikke forser sig mod noget lovforbud i sin seksuelle adfærd, og på den anden side den, der søger sin tilfredsstillelse ved forhold til drenge, og som (derfor) karakteriseres som abnorm.

Det kan i denne forbindelse bemærkes, at forf. som medlem af den i sin tid nedsatte kommission gik imod et forslag om at udvide strafansvar for homoseksuelt forhold til personer under 21 år (senere på ny ændret til 18 år).

Om det foreliggende arbejde skal fremhæves, at det betegner sig som en koncentreret udgave af bogen om „de pædofile“ (1964). Det oplyses, at grundlaget for undersøgelsen er et materiale omfattende 4500 mænd samt 1000 drenge og „unge mænd“, samlet og ordnet af politiet.

I spredt orden strejfer forf. den kvindelige homoseksualitet, mørketallet i forhold til den kendte gruppe af homoseksuelle, årsagerne til homoseksualitet, dansk og fremmed lovgivning m. v. Litteraturhenvisningerne i forbindelse med det behandlede stof og dets problemer er af en underlig tilfældig karakter. — I et kapitel om den homoseksuelle prostitution lyder den dramatiske overskrift: „The Investigation that changed the Danish Criminal Law“. Der sigtes herved til forfatterens tidligere skrift om de pædofile. Det kan imidlertid ikke nægtes, at forf. hermed tillægger sig en noget betydelig rolle.

Stephan Hurwitz.